

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»

Ступінь освіти	доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	«Менеджмент»
Тривалість викладання	2 курс, 3 семестр, 5–6 чверті
Кількість кредитів (120 годин)	4 кредити ЄКТС
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6337>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група_

Інформація про викладачів:

Швець Василь Якович	доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, академік Академії економічних наук України
Персональна сторінка	https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Shvetc/index.php
Е-пошта:	svy@nmu.one

1. Анотація до курсу

В сучасних умовах розвитку важливого значення набуває завдання досягнення організацією стабільного становища на ринку та зміцнення його конкурентних позицій. Його вирішення вимагає застосування системи управління, придатної для інноваційної, конкурентної та підприємницької реакцій на зміну в зовнішньому середовищі, що дозволяє керувати цими змінами на основі наукових методів їхнього передбачення, регулювання, пристосування до цілей організації. Такою системою є стратегічний менеджмент, що включає розробку і реалізацію стратегії організації, а також управління стратегічними проблемами.

Стратегічний менеджмент полягає у забезпеченні організацією конкурентних переваг в поточному періоді та в довгостроковій перспективі. Він спрямований на пошук і реалізацію пріоритетів розвитку організації, підвищення її потенціалу, ступеня “готовності”, “вміння” та “здатності” адаптуватися до наявних умов. Важливість

питань, що розглядаються навчальною дисципліною, полягає в тому, що майбутньому менеджеру для обґрунтування прийняття управлінських рішень необхідно знати методологію стратегічного управління, володіти відповідними методами розробки та реалізації стратегії організації.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування компетентностей у здобувачів вищої освіти щодо розроблення та впровадження інноваційних рішень у сфері управління діяльністю організацій.

Завдання курсу:

- засвоєння методології та методів стратегічного менеджменту;
- формування навичок моделювання ситуації;
- знання теоретичних аспектів стратегічного менеджменту;
- розвиток інтелектуальних та творчих здібностей для виявлення необхідності змін в організації (на підприємстві) та прийняття рішень в умовах ризику;
- засвоєння методів розроблення стратегії на різних рівнях управління організаціями (підприємствами); вивчення зарубіжного досвіду стратегічного менеджменту та досягнень кращих зарубіжних корпорацій у виробленні та реалізації різних варіантів стратегій;
- засвоєння сучасних інструментів розроблення і впровадження стратегій діяльності на усіх рівнях управління підприємствами;
- обґрунтування стратегічних управлінських рішень; виявлення проблемних ситуацій на підприємствах та вироблення можливих варіантів усунення стратегічних проблем розвитку підприємства.

3. Результати навчання:

Очікувані дисциплінарні результати навчання:

- 1) Обґрунтовувати доцільність стратегічного управління та його ефективності;
- 2) Систематизувати методичний інструментарій інтегрального оцінювання стратегічного управління
- 3) Використовувати теоретико-методологічні засади управління інноваційними проектами розвитку організацій;
- 4) Планувати проект розвитку організації як складової управління проектами;
- 5) Управляти комунікаціями та інформаційним забезпеченням стратегічного розвитку підприємства;
- 6) Виявляти закономірності, умови та фактори глобального, національного та регіонального характеру, що обумовлюють вибір пріоритетів та формування ефективних стратегій розвитку інноваційної діяльності;
- 7) Використовувати методи стратегічного управління як запоруку економічної ефективності підприємств;

8) Визначати роль ризиків в системі стратегічного менеджменту підприємства для забезпечення сталого розвитку;

9) Використовувати сучасній інструментарій оцінювання факторів зовнішнього середовища при стратегічних змінах та управлінні змінами.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного менеджменту на основі інноваційного розвитку підприємства	Лекція	Силабус
1.1 Ключові гіпотези та основні завдання стратегічного менеджменту		
1.2 Порівняльний аналіз стратегічного менеджменту з іншими науковими підходами до управління сучасним підприємством		
1.3 Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.		
Тема 2. Основи планування інноваційних проєктів розвитку організацій	Лекція	Силабус
2.1 Планування проєкту розвитку організації як складова управління проєктами		
2.2 Планування строків та термінів виконання проєктів		
2.3 Розробка розкладу проєкту		
Тема 1 «Концептуальні засади стратегічного управління»	1 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 3 Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.	Лекція	Силабус Презентація
3.1 Управління на основі передбачення змін як складова інноваційного процесу		
3.2 Управління на основі гнучких негайних рішень		
3.3 Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства		
3.4 Ключові фактори успіху стратегічних зон господарювання: види та характеристика		
Тема 2 «Ключові гіпотези та основні завдання стратегічного менеджменту»	2 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема «Управління груповою динамікою в організації при впровадженні інновацій»	Лекція	Силабус Презентація
4.1 Роль людського фактору в управлінні інноваціями		
4.2 Підходи до вивчення лідерства в організаційній поведінці..		

4.3 Організаційна культура та її вплив на управління інноваціями. Вплив лідерства на формування інноваційної організаційної культури		
4.4. Управління комунікаціями і конфліктами в організації при впровадженні змін		
Тема 3 «Структурні аспекти організаційної стратегії вітчизняних підприємств»	3 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 4 «Планування проєктів розвитку організації як складова управління проєктами»	4 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 5. Сучасні наукові підходи до стратегічного управління та управління змінами	Лекція	Силабус Презентація
5.1 Предмет та методи стратегічного управління		
5.2 Еволюція концепцій стратегічного менеджменту		
5.3 Етапи розвитку стратегічного управління		
5.4. Поняття стратегічних змін та управління змінами		
5.5. Адаптація організації до змін		
Тема 5 «Характеристика і аналіз сервісів управління проєктами»	5 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 6 «Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття»	6 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 7 «Управління груповою динамікою в організації при впровадженні інновацій»	7 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Тема 8 «Сучасні наукові підходи до стратегічного управління та управління змінами»	8 практичне заняття	Кейси «Стратегічний менеджмент та управління інноваціями»
Підведення підсумків роботи за семестр, оголошення оцінок		Відкриті запитання

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних та практичних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з виконання контрольної роботи, виконання і захисту практичних робіт та індивідуального завдання складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 8 (вісім) **практичних завдань** по 7,5 балів (**60 балів**) та **контрольну роботу (40 балів** – максимально оцінка). Отримані бали за лекційну контрольну роботу, виконання індивідуальної роботи та роботу на практичних заняттях додаються. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Екзамен відбувається у формі комплексної контрольної роботи, екзаменаційні білети складаються з 4 відкритих питань по 25 балів кожен, на які необхідно надати докладні відповіді та пояснення з питань. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами екзамену – 100 балів.
Практичні заняття	Демонстрація та обговорення презентацій; дебати та дискусії, кейси, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного розв'язання проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. 8 практичних занять по 7,5 балів. Максимально оцінюється в 60 балів
Лекційні заняття	Лекційна контрольна робота максимально оцінюється у 40 балів та передбачає надання докладних відповідей та пояснень на 4 відкритих питання по 10 балів кожне

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання **практичного заняття**: за обговорення питань та участь у дискусії максимально можна отримати 7,5 балів за одне практичне заняття:

- 7,5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення

аргументованих відповідей із посиланням на джерела, наведення прикладів;

- 6 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела;

- 5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, відповіді неповні.

- 4 бали: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань;

- 3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення;

- 2 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення;

- 1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

6.3.2. Критерії оцінювання *екзаменаційної роботи*

Екзаменаційна робота передбачає надання докладних відповідей та пояснень на 4 питання. Бали за кожне питання наведені в дужках. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами екзамену – **100** балів (4 питання по 25 балів).

Критерії оцінювання за кожним питанням:

25 балів Здобувач демонструє теоретичні знання, які стосуються стратегічного менеджменту, демонструє добре розуміння ролі інновації в соціально-економічному розвитку підприємств, головних складових, має аналітичні навички щодо інноваційного та стратегічного розвитку підприємства та може запропонувати заходи забезпечення сталого розвитку. Обґрунтовує свою думку.

23–24 бали. Здобувач демонструє теоретичні знання, які стосуються стратегічного менеджменту, демонструє добре розуміння ролі інновації в соціально-економічному розвитку підприємств, головних складових, має аналітичні навички щодо інноваційного та стратегічного розвитку підприємства та може запропонувати заходи забезпечення сталого розвитку. Не достатньо обґрунтовує своєї думки.

21–22 бали. Здобувач демонструє теоретичні знання, які стосуються стратегічного менеджменту, демонструє добре розуміння ролі інновації в соціально-економічному розвитку підприємств, головних складових, не має аналітичні навички щодо інноваційного та стратегічного розвитку підприємства та не може запропонувати заходи забезпечення сталого розвитку.

19–20 бали. Здобувач демонструє теоретичні знання, які стосуються стратегічного менеджменту, демонструє не зовсім добре розуміння ролі інновації в соціально-економічному розвитку підприємств, головних складових,

не має аналітичні навички щодо інноваційного та стратегічного розвитку підприємства та не може запропонувати заходи забезпечення сталого розвитку.

16–18 бали Здобувач показує недостатнє розуміння питань, не надає необхідної інформації щодо поставленого питання і наводить непотрібну інформацію. Відповіді занадто короткі.

0–15 бали Здобувач не демонструє знання або розуміння поставленого питання, характеризується розумінням структури курсу, предметом та об'єктом дослідження. Більша частина матеріалу у відповідях не має ніякого значення.

Відкриті питання для підготовки до іспиту

1. Сучасні наукові концепції та підходи до стратегічного менеджменту та управління інноваціями.
2. Стратегії підприємства та їх класифікація.
3. Етапи розробки та реалізації стратегій у контексті управління змінами та управління інноваціями на підприємстві.
4. Стратегічний аналіз в системі стратегічного менеджменту.
5. Стратегічний потенціал підприємства (СПП), підходи до його оцінювання та розвитку.
6. Вибір базових стратегічних варіантів функціональних стратегій підприємства.
7. Державний стратегічний менеджмент та управління інноваційним стратегічним розвитком.
8. Особливості розроблення та реалізації глобальних, багатонаціональних і регіональних стратегій у контексті управління змінами в сучасних соціально-економічних системах.
9. Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні.
10. Роль людського фактору в управлінні інноваціями.
11. Підходи до вивчення лідерства в організаційній поведінці.
12. Організаційна культура та її вплив на управління інноваціями. Вплив лідерства на формування інноваційної організаційної культури.
13. Управління комунікаціями і конфліктами в організації при впровадженні змін.
14. Управління на основі передбачення змін як складова інноваційного процесу.
15. Управління на основі гнучких негайних рішень
16. Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства
17. Ключові фактори успіху стратегічних зон господарювання: види та характеристика.
18. Ключові гіпотези та основні завдання стратегічного менеджменті.
19. Порівняльний аналіз стратегічного менеджменту з іншими науковими підходами до управління сучасним підприємством.
20. Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.

7. Політика курсу

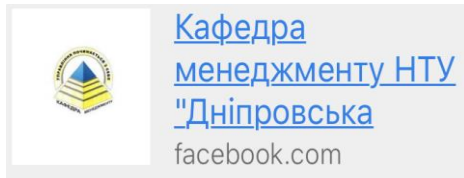
7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Самостійне спостереження (навчання, дослідження). Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальної діяльності підприємства, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Для заохочення шерінгу ідеями та вільного мовлення в умовах навчання один в одного використовуються **виступи**. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія / О. Б. Данченко, В. О. Занора. – Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А., 2019. – 278 с.

2. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с..

3. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу і виходу на ринки Європейського Союзу. – К.: ФОП «Клименко», 2015.- 380с.

4. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 440 с. – ISBN 978-966-364-903-0.

5. Хомич О.В., Артеменко Л. П., Стратегічне управління сучасними організаціями // Фаховий збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці» (НАУ). - № 6(74). - 2019. - С.155-159. http://psaejrnl.nau.in.ua/journal/6_74_2_2019_ukr/20.pdf

Додаткові джерела:

1. Швець В.Я., Дубей Ю.В. (2021) Управління інноваційним потенціалом промислових підприємств України. Економічний вісник Дніпровської політехніки. № 4 (76). С. 106-113.

2. Ivanova, M., Shvets, V., Varianychenko, O. & Sannikova, S. Acquisition of value-based competencies for effective management of training of specialists. Management and entrepreneurship: trends of development, 2022, 1(19), 44-57. doi: 10.26661/2522-1566/2022-1/19-04.

3. Іванова М.І., Швець В.Я., Саннікова С.Ф., Варяниченко О.В., Бардась А.В. Соціальна відповідальність як ключова компетенція забезпечення сталого розвитку

підприємств. Бізнес Інформ. 2023. №3. С. 176–186. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-176-186>.